

Πρακτικόν

Σήμεραν 1^{ην} Αυγούστου 1921^{ου} έτους συνήλθον εν Καλαμαριά οι οικογενειάρχαι του συνοικισμού Καταχά εις Γενικήν Συνέλευσιν και θεωρηθείσης απαρτίας απεφάσισαν τα κάτωθι:

1. Να προβούν το ενωρίτερον εις την διά κοινής εργασίας ανοικοδόμησιν όλων των απαιτουμένων 88 οικιών, μέχρι τελείας αποπερατώσεως αυτών. Αι οικίαι θα είναι του αυτού σχεδίου και μεγέθους, θέλουσι δε διανεμηθεί εν τέλει διά κληρώσεως.
2. Αποφασίζουσι να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα δι' εκείνους οι οποίοι, δεχόμενοι σήμεραν την κοινήν εργασίαν, θα ήθελαν εν τω μεταξύ, δι' ιδίου λόγους, φέρει προσκόμματα και αντενεργήσει προς χαλάρωσιν και ματαίωσιν της κοινής εργασίας. Δι' αυτούς αποφαίνονται την εκ του συνοικισμού απομάκρυνσιν.
3. Να καθορισθή ο αριθμός των οικογενειών εκείνων αίτινες ήθελον διαθέσει άνδρας (εργάτας) δια την εν λόγω εργασίαν και να καταρτισθή κατάλογος αυτών.
4. Αποφασίζεται ο καθορισμός του κοινού ημερομισθίου εις δραχμάς δέκα και πέντε, συμπεριλαμβανομένης και της τροφής.
5. Εάν παρουσιασθή ανάγκη να προσληφθούν έξωθεν κτίσται και ξυλουργοί οι οποίοι και θα αμείβονται δια λογαριασμόν του συνοικισμού το καθοριζόμενον ημερομίσθιον. Ευνόητον τυγχάνει ότι οι κτίσται και ξυλουργοί που θα είναι μέλη του συνοικισμού θέλουν πληρωθεί το άνωθι υποδειχθέν κοινόν ημερομίσθιον.

Απεφασίσθη επίσης όπως μη ταλαιπωρηθούν οι εργαζόμενοι έποικοι δια την προετοιμασίαν της διατροφής των, εφ' όσον αι οικογένειαι των, ελλείψει στέγης, θα έλειπον εις Καλαμαριάν. Δι' αυτό ελήφθη πρόνοια να οργανωθή κοινόν συσσίτιον. Προς τούτο υπεδείχθη ειδικός μάγειρος μετά βοηθού μέσα από τους 88 εργαζομένους εποίκους. Διωρίσθη ακόμη επιστάτης ένας από τους γεροντοτέρους και έτερος νεροκουβαλητής, δια να διανείμει νερό κατά τας ώρας της εργασίας. [...]

*
**

Μόλις η Επιτροπή ανέλαβε τα καθήκοντά της, κομίζουσα και την απόφασιν της υπ' αυτής ομάδος προσφύγων, επεσκέφθη τον διευθυντήν εποικισμού Α. Ζαβιτσάνον και εζήτησε την εγκατάστασιν εις Καταχά 88 οικογενειών προσφύγων, διαμενόντων προσωρινώς εις Καλαμαριάν και επιθυμούντων την εις το χωρίον τούτο γεωργικήν των αποκατάστασιν. Επέδειξε δε την σχετική απόφασιν της γενικής συνελεύσεως. Ο διευθυντής εδέχθη ευχαρίστως την επιτροπήν, πλην δεν έδωσε την συγκατάθεσίν του δια τον Καταχά, υποδείξας εις την επιτροπήν άλλα τινά χωρία, διότι το εν λόγω χωρίον, ο Καταχάς, διεξεδικείτο υπό άλλης ομάδος προσφύγων εκ Καυκάσου, οι οποίοι και

έπρεπε να έχουν την προτεραιότητα. Τούτο ελύπησε την επιτροπήν μας, διότι τόσος κόπος και τόσος χρόνος κατηναλώθη δια την τόσην έρευναν και τελικήν εκλογήν και τώρα θα ήτο ανάγκη να γίνη νέα περιήγησις ανά την Μακεδονίαν και Θράκην, να εξευρεθούν άλλα χρήματα δια ναύλα κ.λπ. προς εξεύρεσιν άλλου χωρίου.

Δια τους λόγους αυτούς διεμαρτυρήθησαν εντόνως, επιμένοντες εις την αρχικήν των απαίτησιν. Εις τας διαμαρτυρίας και αντεγκλήσεις της επιτροπής μετά των υπαλλήλων της διεθύνσεως εποικισμού επενέβη και η αστυνομία, αλλά η επιτροπή μας δεν κατέθεσε τα όπλα. Εξηκολούθει να επιμένει εις τας απαιτήσεις της. Η διαμάχη αυτή εξηκολούθησε και σε άλλες επισκέψεις επί μίαν σχεδόν εβδομάδα. Τέλος ο Διευθυντής, βλέπων ότι έχει απέναντί του ανθρώπους με μόρφωσι, ουχί τυχαίαν, αλλά και ευγένειαν συγκρατημένην, συγκατετέθη και εδέχθη να υπογράψη την έγκρισιν της εις Καταχά της περιφέρειας Κατερίνης γεωργικήν αποκατάστασιν των 88 οικογενειών προσφύγων διαμενόντων προσωρινώς εις Καλαμαριάν. Αι οικογένειαι αυτά μετά των ετέρων δώδεκα οικογενειών γηγενών του Καταχά θα συνεποσούντο εις 100 οικογενείας, δια να έχουν επάρκειαν γης, με γεωργικόν κλήρον βιώσιμον. [...]

[ΥΠΟΣΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΕΛΩΝΟΦΑΓΙΑ, σ. 40-41]

Πέρασε ακριβώς έτος από της εγκαταστάσεως των προσφύγων. Αι μικραί μας οικονομίαι εξητλήθησαν. Πολλοί πούλησαν και οικογενειακά τιμαλφή που εξοδεύτηκαν στην ανοικοδόμησιν και στην διατροφή της οικογενείας. Η κρατική ζωάρκεια που εδίδετο κατ' αραιά διαστήματα εις είδος, δεν ήταν επαρκής. Το κράτος με την μετανάστευσι εις Μακεδονίαν και ετέρων προσφύγων εκ Θράκης δεν ήτο εύκολον να παρέχη την συμπαράστασίν του ως άλλοτε. Δεν είχαμε δε ακόμη και την ικανότητα να παράγωμε τόσα προϊόντα γεωργικά δια να θεραπεύσωμε τας χρείας μας.

... Σ' αυτήν την περίοδο της φτώχειας και του υποσιτισμού, βρέθηκαν και μερικοί τρόποι για να μειώσουν την αθλιότητά μας και να διευκολύνουν την οικονομίαν του σπιτιού μας. Ιδού μερικοί απ' αυτούς: Σε αγραναπαυμένα χωράφια της περιοχής μας φυτρώνουν αγριόχορτα και μέσα σ' αυτά πολλά, όπως αγριοράδικα, κρίνα του αγρού, αγριομπίζελα, τσουκνίδες, αγριόβλιτα κ.α.τ. που ήσαν κατάλληλα να μαγειρευτούν με λίγο λάδι, λίγο ρύζι ή κουρκούτι, για να κάνουν ένα οικονομικό αλλ' αρκετά θρεπτικό φαγητό για την οικογένεια. Ακόμη και σαλιγκάρια που βγαίνανε για βοσκή ύστερα από βροχή και μετά την ανατολή του ηλίου χρησιμοποιήθηκαν σαν σπουδαίο είδος διατροφής. Κατά την άνοιξη και το θέρος ανακαλύψαμε κάτι άλλο πολύ ωφέλιμο και άφθονο για τη ζωάρκειά μας και άνευ εξόδων σπουδαίο είδος διατροφής, την χελωνοφαγία.

Ένας Λιτοχωρινός βαρκάρης, που μάζευε από την περιοχή μας κοπρόχωμα και το μετέφερε με τη βάρκα του στο Λιτόχωρο για να λιπάνη τα αμπελοχώραφά του, μας συμβούλευσε να κυνηγήσωμε χελώνες που θα μας έδιναν ένα πολύ καλό και νόστιμο προσφάγι. Είχε, εκεί στην άκρη ενός χέρσου χωραφιού, λόχμες σκιερές και λακώματα υγρά, όπου βοσκούσαν αρκετά από αυτά τα ήσυχα ζώα.

Πετάχτηκε μάλιστα ο ίδιος κατ' εκεί και πήρε την ώρα εκείνη μία απ' αυτές. Με εύκολο χειρισμό έβγαλε το καύκαλό της, την έγδαρε και την ξέπλυνε καλά. Της έριξε κατόπιν το κανονικό αλάτι και, τέλος, την πέρασε σε ξύλινη σούβλα. Άναψε φωτιά με ξερά ξύλα που αφθονούσαν εκεί και την έψησε στην ανθρακιά. Σε μία ώρα το φαγητό μας ήταν έτοιμο. Με επιφυλακτικότητα πρώτα δοκιμάσαμε και ύστερα το καταβροχθίσαμε με βουλιμία. Έτσι αποκτήσαμε τη συνήθεια της χελωνοφαγίας για ένα διάστημα έως ότου νοιώσαμε περισσότερο εύποροι. Μόνο κατά τα χρόνια της γερμανικής Κατοχής του 1940-41, την εποχή της μεγάλης πείνας, ξαναθυμηθήκαμε τη χελωνοφαγία, λόγω ανάγκης.

Βασίλης Γρηγοριάδης, *Το πιερίκό χωριό Καταχάς και η ιστορία του*, ιδιωτική έκδοση, Θεσσαλονίκη 2011.